

3./ Konečne žiadam o urýchlené zodpovedanie dotazu ohľadom židov. Tento dotaz som odoslal krajinského úradu v Bratislave pod tun. číslom 1419/1938⁸⁶ prez. v sobotu dňa 5. novembra 1938 expres.

Prijal: Dr. Vojtko.⁸⁷

Na príkaz p. prednostu Dr. Klinovského sdělil som dňa dáta o 19. 00 hodine okresnému úradu v Čadci /pri telefóne okresný náčelník/ nasledovné:

1./ Židia, ktorí boli postrovaní do okresu čadčianskeho, sú všetci poľskými štátnymi občanmi, poľažne bezdomovcami, ktorí sú tu na obľiaž. Je preto vecou okresného náčelníka, aby sa postaral o ich prevedenie cez hranicu. Na námietku, že ich poľské úrady opäť vrátia na tunajšie územie, upravil som okresného náčelníka, aby dal hranice strážiť tak, aby zpätne prevedenie židov bolo znemožnené.

2./ Účet za hromadnú dopravu židov z čadčianskeho okresu na maďarské hranice v čiastke 600,- Kč nech predloží okresný náčelník k refundácii krajinského úradu.

3./ V tunajšej spisovni som zistil, že dotaz okresného úradu v Čadci ohľadne židov zaslaný sem pod číslom 1419/1938 prez. dosiaľ krajinskému úradu nedošiel. Preto nemohol byť ani zodpovedaný. Okresný náčelník nato sdělil, že v spomenutom dotaze žiadal úpravu, ako má pokračovať proti židom slobodného povolania /lekárov, advokátov atď./, ktorí dostali písomné vyzvanie k opusteniu tunajšieho územia a proti príslušnému výmeru sa odvolali. Upravil som okresného náčelníka, aby proti takýmto židom postupoval liberálnejšie a vyčkal odpovede na svoj horecítovaný dotaz.

Telefonoval: Dr. Vojtko⁸⁸.

SNA, fond Krajinský úrad - Prezídium, kartón 309, 77611/1938.

Dokument 143

Hlásenie Okresného úradu v Čadci Prezídium krajinského úradu zo 7. 2. 1939 o zbierke židov v Čadci (250.000.- Kč) a Oščadnici (15.000.- Kč).

OKRESNÝ ÚRAD V ČADCI.

Čadca, dňa 7. februára 1939.

⁸⁶ Pod číslom je rukou dopísané číslo 70266.

⁸⁷ Pod dokumentom je prezentát Prezídia krajinského úradu s dátumom 7. 11. 1938 a číslom 70220.

⁸⁸ Pod textom je pečiatka Na vedomie vzaté ad acta, dňa 8. 11. 1938 a nečítateľný podpis.

Prezídium krajinského úradu v Bratislave.

V Čadci dali temer všetci židia obnosy (asi 250.000,-Kč) na ciele dobročinné. Národný výbor dal 100.000.- Kč Matici slovenskej, pre školskú akciu 20.000.- Kč, pre podporu zostarých chudobných 10.000.- Kč, pre zriadenie budovy HG 30.000.- Kč, na ošatenie chudobných členov HG 20.000.-Kč.

V Ošadnici darovali 7.500,- Kč, 500.- Kč dali spolku Karita, 7.000.- Kč komisii stavby Hlinkovho kultúrneho domu v Ošadnici na vyplatenie pozemku preň.

Okresný náčelník
(nečitateľný podpis)

SNA, fond Krajinský úrad - Prezídium, kartón 309, 77611/1938.

Dokument 144

Žiadosť Okresného úradu v Gelnici zo 6. 11. 1938 Prezídium krajinského úradu ako postupovať pri deportáciach v prípade lekárov-židov.

Gelnici.⁸⁹

2591/1938 prez.

Gelnica, dňa 6. novembra 1938.

Predmet: Lekári-židia, preloženie,
dotaz k fonogramu zo dňa
6. novembra 1938, o 12, 45 hod.

Prezídium krajinského úradu v Bratislave.

Ráďte láskave udeliť pokyny, aké opatrenie má byť učené ohľadne tých židov-lekárov, ktorí sú domovským právom príslušní do niektorej obce terajšieho Slovenska a prax prevádzajú v inej obci, teda nie v tej, kde sú domovským právom príslušní.

Uvádza sa, že v tunajšom okrese jesto 9 lekárov z ktorých sú 7 židia, na miesto ktorých predbežne náhrada nieta⁹⁰.

Židia lekári Dr. Ladislav Steiner a Dr. Mikuláš Fahidi boli dnešného dňa prelození, prvý do Rožňavy, druhý do Košíc.

(nečitateľný podpis)
okresný náčelník

⁸⁹ Dokument je odpis a preto nemá hlavičku.

⁹⁰ Krajinský úrad v Bratislave oznámil 28. 11. 1938 OÚ v Gelnici, „...k predmetnému dotazu ohľadom lekárov – židov sdeľuje sa, že pokiaľ sú tunajší príslušníci, prax môžu prevádzat' v ktorej-koľvek obci, kým nebude ináč stanované.“ ŠOKA Levoča, fond Okresný úrad Gelnica, kartón 61, 2582/38 prez.